

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Vammaisneuvosto	11	11.02.2010		

1394-2010 (451)

Vastaus lausuntopyyntöön kehitysvamma palvelujen kehittämistavoitteista vuosille 2010-2016 (luonnos)

Tiivistelmä: -

Vammais § 11

Sihteeri Rita Salviander 2.2.2010:

Vammais palvelutoimisto on pyytänyt vammaisneuvoston lausunnon luonnoksesta kehitysvamma palvelujen kehittämistavoitteista vuosille 2010 - 2016. Tavoitteet sisältävät lapsille, nuorille, aikuisille ja ikääntyneille kehitysvammaisille kohdennettuja erityis palveluja.

Vammais palvelutoimisto on strategian valmistelun aikana keskustellut kehittämistavoitteiden linjauksista lastenneurologisen yksikön kanssa erityishuoltoon liittyvistä asioista. Lisäksi vammais palvelutoimisto on neuvotellut Turun seudun Vammaisten Tukiyhdistyksen, Me itse -yhdistyksen edustajien sekä vammaisneuvoston kanssa. Vammaisneuvosto käsitteli asiaa kokouksessaan 15.10.2010 vammais palvelusuunnittelija Birgitta Huurteen esityksen pohjalta.

Vammaisneuvoston tuolloin käymässä keskustelussa nousivat esille mm. seuraavat asiat:

- laitoshoidosta siirtyminen palveluasumiseen
- resurssien siirtäminen palveluasumiseen
- palveluasumisen piirissä olevien henkilöiden mahdollisuudet selviytyä omista kustannuksistaan
- palvelujen laadun standardointi ja valvonta

Luonnos kehitysvamma palvelujen kehittämistavoitteiksi toimitetaan erillisenä jakeluna vammaisneuvoston jäsenille ja varajäsenille.

Ehdotus
Päätös

Vammaisneuvosto päättää lausunnostaan.

Luonnos Turun sosiaali- ja terveystoimen kehitysvamma palvelujen kehittämistavoitteiksi jakaantuu tavoitteiden osalta kolmeen osioon: 1. Riittävät palvelut ja palvelurakenteiden uudelleen järjestelyt, 2. palveluohjaus ja asiakaslähtöiset prosessit sekä 3. ennaltaehkäisevät ja osallistumista tukevat palvelut.

Riittävät palvelut ja palvelurakenteiden uudelleen järjestelyt

Kehittämistavoitteissa noudatetaan valtakunnallisia linjauksia laitoshoidon vähentämisessä sekä mm. ennaltaehkäiseviä ja osallistumista tukevia palveluja painottamalla.

Kehittämistavoiteluonnoksessa todetaan, että vanhempiensa luona yli 21-vuotiaita asuu 217 henkilöä. Paletin arvion mukaan 40 heistä tarvitsee asumispalveluja heti tai viimeistään kahden vuoden kuluessa. 28 henkilöä tarvitsee asumispalveluja 3-4 vuoden sisällä. Tämän lisäksi 149 aikuista henkilöä asuu vanhempiensa kanssa. Näiden henkilöiden ja heidän perheidensä

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Vammaisneuvosto	11	11.02.2010		

tilanteen mahdollisesti kriisiytyessä joudutaan tekemään nopeita, pakottavia ratkaisuja asumisen järjestämisessä. Tämä on henkilön itsensä ja hänen perheensä kannalta ongelmallista. Ratkaisut tarkoituksenmukaisten järjestämismahdollisuuksien puutteessa saattavat myös olla kunnan taloudelle epäedullisia.

Aikuisten lisäksi nuorten 17-21 -vuotiaiden osuus on merkittävä. Tämä ryhmä tarvitsee opiskelupaikkoja, työ- ja päivätoimintaa ja asumispalveluja.

Vammaisneuvosto on huolestunut tilanteesta, jossa lähivuosina suunnitelmassa olevat asumispalvelut kattavat vain pienen osan palvelujen tarvitsijoista. Asumispalvelujen kilpailutus ja ostettavat palvelut edellyttävät riittävästi resursseja palvelujen hankkimiseen sekä sitä, että näitä palveluja on saatavana asumispalvelujen kilpailutuskriteerien pohjalta.

Vammaisneuvosto esittää, että viranomaiset keräävät systemaattisesti tiedot niistä henkilöistä, jotka ovat lyhyemmän tai pidemmän ajan epätarkoituksenmukaisessa hoitopaikassa. Näistä tulisi myös kerätä likimääräiset kustannusvaikutukset Turun kaupungille. Raportointi asiaa tulisi tehdä säännöllisesti.

Paletin kuntoutustyöryhmän arviointiin tulee vuosittain 15-20 asiakasta, joilla ei ole kehitysvammadiagnoosia ja jotka eivät voi saada palveluja Paletista. Näillä väliinpuotoajaryhmillä on suuria vaikeuksia selviytyä opiskelussa, työelämässä ja itsenäisestä asumisesta. Nämä henkilöt saattavat jäädä täysin ilman tarvitsemiaan tukipalveluita. Tiedossa on, että tämä ongelma on yleinen muissakin kunnissa. **Vammaisneuvosto esittää seudullisen yhteistyön kehittämistä näiden henkilöiden palveluiden järjestämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.**

Palveluohjaus ja asiakaslähtöiset prosessit

Kehittämistavoitteeksi luonnoksessa on asetettu lasten ja nuorten palvelukokonaisuudessa saman perheen kanssa työskentelevien työntekijöiden saumaton yhteistyö, palveluohjaus ja perheen tukipalvelut. Perheelle tulisi myös nimetä yhteishenkilö.

Vammaisneuvosto toteaa tärkeäksi kehittämistavoitteeksi luonnoksessa mainitun systemaattisen palautejärjestelmän toiminnan kehittämisen lähtökohtana. Palautejärjestelmä tulisi kehittää osana **järjestelmällistä laadunvalvontaa**, joka tulisi ulottaa sekä ostettuihin että omana toimintana järjestettyihin palveluihin.

Ennaltaehkäisevät ja osallistumista tukevat palvelut

Lyhytaikaishoidon merkitys perheiden jaksamisessa on merkittävä. Kuten luonnoksessa todetaan, omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien lisäksi kehitysvammainen tarvitsee perheen jaksamista tukevaa ja kuntouttavaa lyhytaikaishoitoa. Varsinkin alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten perheiden kohdalla omaishoidon tukea ei ole voitu uusille hakijoille myöntää määrärahojen rajallisuuden vuoksi. Myös tilapäishoidon tarpeen vuoksi voidaan joutua tekemään epätarkoituksenmukaisia ratkaisuja, jotka olisi syytä kirjata.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Vammaisneuvosto	11	11.02.2010		

Vammaisneuvosto korostaa tilapäishoidon suurta merkitystä perheiden jaksamisessa ja tilapäishoidon kehittämistä erilaisin, perhettä tukevin palveluin.

Jakelu

laus Sosiaali- ja terveystoimi, vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto
laus Kiiski Kaisa